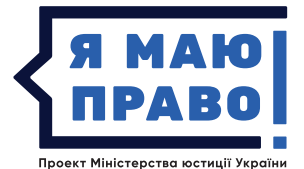

ЩО ТАКЕ СПІР?

Знаю!
Дію!
Захищаю!

Спір – це юридичний конфлікт між учасниками правовідносин, який виникає внаслідок різного розуміння ними взаємних прав та обов'язків, що перешкоджає їх реалізації.

Які бувають спори?

- сімейні
- земельні
- житлові
- цивільні
- господарські
- адміністративні
- корпоративні
- трудові

МАЄШ ПИТАННЯ?

PRAVO.MINJUST.GOV.UA

Всеукраїнський просвітницький проект «Я МАЮ ПРАВО!»

0 800 213 103

Єдиний контакт-центр системи безоплатної правової допомоги: **цілодобово та безкоштовно у межах України**

PRAVO.MINJUST.GOV.UA/CONTACTS

Найближче Головне територіальне управління юстиції

Не знаєш, як вирішити спір?

Спори можуть виникати не лише на стадії реалізації правовідносин, а і до їх виникнення (переддоговірні спори) або припинення (відшкодування збитків тощо).

Ця публікація здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя».

ЗАХИЩАЙ СВОЇ ПРАВА !

ЩО ТРЕБА РОБИТИ?

ЯК ВИРІШИТИ СПІР?

1 Встанови права та обов'язки учасників спору. Якщо кожен з учасників діє добросовісно, можна виявити причини спору та врегулювати його самостійно.

2 Подзвони до єдиного контакт-центру **0 800 213 103** та отримай правову консультацію.

3 Звернися до центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та отримай правову консультацію.

ЩО ТРЕБА ЗНАТИ?

Спір можна врегулювати і **без звернення до суду** та додаткових витрат.

- Через переговори**
Шляхом добровільного виконання порушених зобов'язань, внесення змін до договору чи його розірвання.
- За допомогою медіатора**
Можна спільно звернутися до третьої особи задля сприяння у виробленні способу врегулювання спору, який би влаштував усі сторони.
- У третейському суді**
Це незалежний орган, що утворюється на підставі угоди сторін для вирішення спору та є альтернативою судового порядку вирішення цивільних та господарських спорів.

Якщо тобі не вдалося вирішити спір самостійно, звертайся до уповноваженого органу.

Проконсультуйся з юристами щодо того:

який орган державної влади чи місцевого самоврядування уповноважений на вирішення конкретного спору,

який порядок звернення до такого органу,

як підготувати необхідні документи.

Ти можеш також звернутися до суду для захисту своїх прав і свобод при виникненні спору.

**ЗАПАМ'ЯТАЙ:
ТИ МАЄШ ПРАВО
вирішити спір
самостійно!**

**Самостійне
врегулювання спору -**
найбільш бажане, оскільки задовольняє інтереси усіх сторін та можливе на будь-якій стадії.